

Familia eta lana uztartzen

Ezagun da egunean zehar lana eta familia-harremanak ondo uztartzeak daukan garrantzia. Horregatik, gero eta enpresa gehiagok hartzen dute kontuan langilearen bizitza pertsonala lanaldia antolatzeko garaian. Sekuentzia didaktiko honetan egingo dituzun bi atazetan hainbat adibide eta gaiaren gaineko iritzi ezagutuko dituzu.

Lehenengo atazan, bideo bat ikusi eta bertan aztertuko dituzu, besteak beste, Berdintasun Legeak izan duen onarpena, edota hainbat langileren egoera pertsonalean laguntzeko lantokian hartutako neurriak.

Bigarren atazan, berriz, zenbait adituk amatasuna eta lana uztartzeari buruz duten iritzia irakurri eta aztertuko duzu.

Helburua: Familia eta lana uztartzeko aukerak ezagutzea eta iritziak aztertzea. Hori dela-eta, honakoak egingo dituzu:

- Lanaldia egokitzearekin zerikusia duten hitzak identifikatu
- Bideo-pasarteari buruzko galderak erantzun
- -(E)NA / -(E)LA erabiliz, transkripzio-zati bat osatu
- Bideo-pasartean entzundako hainbat hitz beste era batera adierazi
- Zure iritziarekin bat datorren adierazpena hautatu
- Bi zatiak elkarlotuz, adituek esandakoak osatu
- "Erantzukizun partekatua" zer esan nahi duen idatziz azaldu
- Iritzia emateko esaldiak osatu

Lanaldi egokituak

Langileen behar pertsonalei erantzuteko asmotan, hainbat lantegitan lanaldia nork bere erritmoraren antolatzeak aukera ematen hasi dira. Bideo-pasarteak aztertuta, hainbat egoera ezagutuko duzu.

Hitzak identifikatu

Laster ikusiko duzun bideotik hainbat hitz apartatu ditugu, lana eta familia orekatzeari buruz hitz egiteko ondo etorriko zaizkizunak. Jarraian dituzu bi zutabetan banatuta, batean euskaraz, gaztelaniaz bestean.

bateratu
lanaldi-murrizketa
eszedentzia
dirulaguntza
uztatu
salbuespenekoa
txandaka
heren bateko murrizketa

subvención
a turnos
reducción de un tercio
compaginar
excepcional
excedencia
conciliar
reducción de jornada

Galderak erantzun

Ikusi berri duzun bideo-pasarteari buruzko galderak dituzu segidan.

- Irakurri galderak eta aukeratu erantzun egokia, gainean klik eginez.
- Ondoren, ikusi berriro bideo-pasarteak, zure erantzuna egiaztatzeko.

Lana eta familia uztartzeko legea aipatzen da. Zein?

- ☐ Aitatasun Baimena
☐ Berdintasun Legea
☐ Lana eta Familia uztartzeko Legea

Lehen, gurasoek umea ekarri aurretik, lanean egin beharreko aldaketak oso kontuan izaten zituzten.

- ☐ Egia
☐ Gezurra

Josurentzat aitatasun-baimena hartzea...

- ☐ baliagarria da, emazteari asko laguntzen diolako bera etxean egonda.
☐ ez da oso baliagarria, jaioberriak aurreneko egunak amarekin egon behar duelako eta aitak ez dauka ezertan laguntzerik.

Asmoa aitatasun-baimena gizonetako guztiek hartzea bazen ere, % 60k bakarrik hartu dute.

- ☐ Egia
☐ Gezurra

Ampo enpresak aukera ematen die langileei lanaldietan moldaketak egiteko, egoera pertsonala eta lana uztartze aldera.

- ☐ Egia
☐ Gezurra

Legeak ezartzen dituen neurriak bete ezean,...

- ☐ epaitegietara iristen dira eta normalean enpresak irabazten ditu.
☐ epaitegietara iristen dira eta normalean langileak irabazten ditu.

-(E)NA / -(E)LA

Askotan erlatibozko esaldiak eta konpletiboak nahastu ohi ditugu. Hona hemen Ampo enpresako gerente Jon Agirreren hitzak. Hutsuneetan zein forma erabiliko zenuke?

Irakurri transkripzioa eta osatu -(E)NA(K) / -(E)LA idatziz.

Lortu izan dugu _____ da pertsona batek lanpostu batean baino gehiago lan egin ahal izatea, betiere taldeka lan eginez.

Ez daukagu fitxarik, ez daukagu ordutegi-kontrolik, ez daukagu enkargatu, jefe ez antzeko ezer; beraz, norbera da bere burua neurtzen du _____, bere burua arautu eta planifikatzen du _____.

Badaukagu jendea goizeko 6etan etortzen de _____, 8etan irteten de _____, etxera joaten de _____, ume horiek hartzen ditu _____, jantzi, gosaria eman eta ikastolara eramango ditu _____ . Eta aldiz, gero bueltan berriz lanera etorriko de _____. Azken finean, bere lana beteko du, bere ordutegia beteko du baina, salbuespeneko ordutegi bat eginez.

Eta hirugarren zatia izango litzateke, ba, haur txikiak dituzte _____ eta ordutegi murriztua nahi duen jendea, zeinak, edo jai hartu duen epe bat, hilabete batzuk, edo egunero ordu gutxiago lan egiten dituzte.

Gaztelaniaren eraginez

Bideoan zehar esan dituzten hainbat hitz egokiago esan daitezke euskaraz, nola esango zenituzke zuk beste era batera?

- Idatzi hitz bakoitzaren ondoan zure proposamena.
- Ondoren, ikusi gurea.

Entzundakoa	Zure proposamena
nobedoso	
desde luego	
prebisioak	
errespontsabilitatea	
ekipoan	
pega	
enkargatua	
jefea	

Amatasuna eta lana

Garaiak asko aldatu badira ere, oraindik orain esan dezakegu emakume langilearen erronka handienetako bat amatasuna eta lana bateratzea dela. Ataza honetan, hainbat adituk euren iritzia emango dute lana eta amatasuna bateratzea posible ote den galderari erantzunez.

Zure iritzia

Amatasuna eta lanaz jarduteko bildu dira 4 emakume: Arantxa Fernandez de Garaialde (hezkuntzako irakaslea), Josune Martiarena (psikoterapeuta), Maite Erro (EAEko Berdintasunerako Defendatzailea) eta Marisol Goikoetxea (enpresa kudeatzailea eta ASPEGiko presidenteordea). "Posible al da lana eta amatasuna bateratzea edo lehentasunak jarri behar dira?" izan da guztiei egin zaien galdera eta bakoitzak bere iritzia eman du.

- Ezer irakurri aurretik, hausnarketa txiki bat egin eta pentsatu galdera zuri egin balizute zuk zeuk zer erantzungo zenukeen.
- Ondoren, begiratu aukera hauen artean ea zure iritziarekin bat datorrenik ba ote dagoen eta sazu ados zauden ala ez, aukera egokiaren gainean klik eginda.
- Azkenik, irakurri testua³ adituek zer pentsatzen duten ezagutzeko.

	Guztiz ados	Nahiko ados	Batere ados
Bai, guztiz bateragarriak dira			
Bateragarriak dira, baina enpresek baldintza egokiak eskaini behar dituzte			
Legeak amatasuna babesten duenez, gaur egun emakumeek tresna nahikoak dituzte biak oreka batean eramateko			
Lehentasunak jarri behar dira beti, amatasuna aukerakoa baita, baina lan-baldintzak ez			

³ Emakumearen aukera behartuak. Estitxu Eizagirre eta Elisabeth Pombo. Argia. 2173. zk.

Nork esan du zer?

Lau adituek esan dituzten hainbat adierazpen jaso eta bitan banatu dugu bakoitza, baina hona ekartzean zatiak desordenatu egin zaizkigu. Lotuko al dituzu?

Irakurri adierazpenen lehen zatia eta aurkitu bigarrena ondoko zutabeen, aukera egokiaren gainean klik eginda.

Ondoren, zuzendu egin duzuna.

Marisol Goikoetxea

Nahiko maiz ematen da emakumeek lanaldia murriztea haurra zaintzeko.

Maite Erro

Larriak iruditzen zaizkit bateratzeak emakume langileei ekartzen dizkien ondorioak.

Arantxa Fernandez de Garaialde

Emakume bakoitzak hartzen duen aukeraren ondorioak argiak dira:

Josune Martirena

Oso garrantzitsua da eredu sozioekonomiko hau zalantzan jartzea. Eredu honek produktibitatea eta kontsumoa lehenesten ditu eta bazterrean uzten du pertsonen osasuna.

Guk lehenesten duguna gizartearen osasuna denez, sistemako elementu ahulena hartzen dugu oinarri: haurra.

Hori norberaren aukera da, baina arazoa da ea erabaki hori eurek hartzen duten edo inguru oso bat den hori erabakitzea bultzatzen duena.

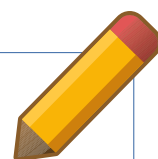
Bigarren edo hirugarren haurra edukita, emakumea etxean geratzen da betiko.

Lanari edozein murrizketa egiten dionak kotizazioa ahultzen du, eta erretirorako baldintza okerragoak izango ditu, gainera dependentzia ekonomikoan eror daiteke... beti ditu arriskuak.

Erantzukizun partekatua

Irakurri paragrafoa eta adierazi zer esan nahi duen Marisol Goikoetxeak "" terminoa erabiltzean:

Marisol Goikoetxea: Puntualizatu nahi nuke. Maitek aipatutako erantzukizun partekatuarekin erabat ados nago. Baina lana eta haurrak bateragarri diren galdetuz gero, gizonen % 99k berehala erantzungo luke baietz, eta emakumeak gara planteatu behar dugunak. Nik diot baietz, baina aztertu behar dela zeinek duen errazago. Lanean jarraitzen baduzu badirudi ez zarela ama ona. Eta non dago aitaren papera, aita dagoen kasuetan? Bateragarritasunaz ari garenean erantzukizun partekatuaz hitz egin beharko genuke, baina gaur egunean bateragarritasun hitzak amaren lana eta haurrarekiko ardura bakarrik hartzen du, ez gizonena. Hitza gaizki erabili dugulako da. Lana eta familia bateratzea, gauza bera izan behar litzateke gizon eta emakumeentzat, baina ez da.

Osatu esaldiak

Testutik pertsona bakoitzak bere iritzia emateko erabili dituen hainbat esaldi apartatu ditugu, baina guztietan zatiren bat falta da. Osa itzazu zerrendak, egokia aukeratuta.

Ados nago orain arte esan **/dituzuenekin /dituzuenez**

Emakumeei dagokien gaia **/izatearekin / izateaz / izatearen** guztiz kontra nago.

Larriak **/ikusten / iruditzen / pentsatzen** zaizkit bateratzeak emakume langileei ekartzen dizkien ondorioak.

Maitek aipatutako erantzukizun **/partekatuari buruz / partekatuarekin / partekatuaz** erabat ados nago.

Nire kasu pertsonalagatik sinetsi nahi dut **/ bai / baietz / bai dela**

.